

Nom i cognoms:

curs: 4t. d'ESO grup: n°:

La Fitxa Tècnica:

PENA DE MORT - *Dead man walking*

Director: Tim Robbins

Intèrprets: Sean Penn, Susan Sarandon...

País: EUA **any:** 1995

Durada: 120 minuts

Sinòpsi:

La germana Helene Prejean, consagrada a la vida religiosa en un barri marginal, rep una carta de Matthew Poncelet en la que li demana acompanyament espiritual mentre duri la seva estada en el corredor de la mort. Poncelet, que es declara innocent, està condemnat a morir per la violació i mort d'una jove parella. A través de la pel·lícula es fa un recorregut pel món interior de l'atormentat Poncelet i per la lluita de Helen contra el sistema judicial nordamericà.

Observacions: L'actriu Susan Sarandon va aconseguir l'Oscar a la millor actriu pel seu treball en aquesta pel·lícula de Tim Robbins (el seu marit en la vida real)

Comentari:

El contingut de la trama, tal i com ens la presenta Tim Robbins, és un doble examen de consciència: la que va al cor d'un home que està condemnat a mort i que s'ha d'enfrontar a la seva pròpia situació, i la que va al cor de tot cristià (en aquest cas, al cor d'una monja) que es planteja la situació judicial del tema de la pena de mort. Perquè la pregunta que ens planteja Robbins no és qui es mereix morir sinó *qui té dret a matar*.

Per això, i d'acord amb el contingut ètic del nostre crèdit, la pregunta que cal desenvolupar és també doble:

- ❖ Què us ha semblat la pel·lícula? (argument, treball dels actors, música, ambientació...)
- ❖ Què opines sobre el tema de la pena de mort? (a favor, en contra, indiferent, indecís/a...)

Utilitza aquest mateix full per fer el teu comentari.

Nom i cognoms:

curs: 4t. d'ESO grup: núm.:

La Fitxa Tècnica:**GATTACA (Un experimento genético)****Director:** Andrew Niccol**Intèrprets:** Ethan Hawke, Uma Thurman, Loren Dean, Jude Law...**Música:** Michael Nyman**País:** EUA **any:** 1997 **durada:** 102 minuts**Sinopsi:**

En els temps de Gattaca, on la genètica ha transformat el món, només els que posseeixen un ADN perfecte tenen oportunitats de promocionar-se en el món personal i laboral. No és el cas del nostre protagonista. Però Vincent farà tots els possibles per tal d'aconseguir fer realitat el seu somni: ser pilot espacial.

Observacions: Els joves actors protagonistes són coneguts per haver interpretat alguns dels darrers èxits de la filmografia nord-americana. Probablement reconeixereu, entre d'altres, a la protagonista de *Pulp Fiction* (Uma Thurman) o a un dels intèrprets de l'*A.I.* de Spielberg (Jude Law). També cal destacar el compositor de la banda sonora, Michael Nyman, que va assolir un gran reconeixement internacional amb la música de la pel·lícula *El piano*.

Comentari:

El contingut de la trama, tal i com ens la presenta Andrew Niccol, és una reflexió sobre el món del futur i els dilemes morals que planteja l'aplicació de les investigacions genètiques sobre els futurs éssers humans. Les reflexions ètiques que es fa Vincent l'apropen als plantejaments de protagonistes que trobem en d'altres obres de ciència ficció, especialment llibres com *Un món feliç* d'A. Huxley o *1984* de G. Orwell.

Per això, us demanem la vostra pròpia reflexió:

- ❖ Què us ha semblat la pel·lícula? (argument, treball dels actors, música, ambientació...)
- ❖ Amb els coneixements de genètica que tens, fes una breu reflexió sobre si aquest fet que es reflecteix a la pel·lícula és possible que succeeixi en un futur a la vida real.
- ❖ Finalment, exposa la teva opinió sobre quins límits d'aplicació hauria de tenir la investigació genètica. Per fer-ho millor, pots partir de la reflexió al voltant del concepte *bioètica*.

Utilitza aquest mateix full per fer el teu comentari (darrere).

Nom i cognoms:

curs: . d'ESO grup: núm.:

La Fitxa Tècnica:**LA MISSIÓ (The Mission)****Director:** Roland Joffé**Intèrprets:** Robert de Niro, Jeremy Irons, Liam Neeson, Aidan Quinn**Guió:** Robert Bolt **Fotografia:** Chris Menges **Música:** Ennio Morricone**País:** Gran Bretanya**any:** 1986 **durada:** 115 minuts**Sinopsi:**

L'objectiu dels missioners jesuïtes és fer arribar l'Evangeli a la jungla tropical situada nord enllà de les *catarates de Iguazú*. Allà hi arriba un jesuïta, el pare Gabriel (*Jeremy Irons*) amb la intenció de substituir un missioner mort pels indis. Hi arriba només amb dues "armes": la seva fe i una flauta. Els indis guaranis acaben acceptant-lo. És així com es crea la missió de San Carlos.

Un cop instal·lats el pare Gabriel i altres jesuïtes, arriba a San Carlos un traficant d'esclaus, Rodrigo Mendoza (*Robert de Niro*) que trobarà la seva redempció entre aquells als qui, temps enllà, havia esclavitzat. Rodrigo acaba fent-se ell també jesuïta.

Anys després, com a conseqüència del Tractat de Madrid, els jesuïtes són convocats davant Altamirano, enviat del Sant Pare per tal de decidir el futur de les missions. Quan Altamirano ordena els guaranis abandonar la missió de San Carlos, els indis decideixen presentar batalla als exèrcits colonitzadors de Portugal i Espanya. Gabriel i Mendoza es troben davant d'un dilema moral: abandonar els indis o trencar el seu vot sagrat d'obediència i no violència. Només hi ha dues opcions...

Observacions:

La pel·lícula descriu el context de la fundació de missions jesuïtes a Paraguai, Brasil i Argentina amb força errors històrics, però amb una dignitat suficient com per valorar la seva aportació a la dignificació del treball d'aquells jesuïtes que maldaren per ajudar aquells indis en el seu desenvolupament tècnic, econòmic i personal.

A les missions o "reductos", els indis guaranis no només eren educats en la fe cristiana, sinó que a instàncies dels sacerdots de la Companyia de Jesús, organitzaren cooperatives de treball igualitari. Aquest va ser precisament el fet que els portà a la seva desaparició, ja que l'estructura social que van instal·lar anava contra els interessos colonitzadors i explotadors de les monarquies portuguesa i espanyola, les quals volien utilitzar els indis com a esclaus. El Vaticà va pretendre fer fora els jesuïtes d'aquelles terres per tal de respectar els pactes que tenia amb les monarquies europees, però molts d'ells optaren per quedar-se a lluitar al costat dels indis i van acabar morint a la batalla de Caibale l'any 1756.

La pel·lícula *The Mission* de Roland Joffé va obtenir la Palma d'Or a la millor pel·lícula en el Festival de Cinema de Cannes i l'Oscar a la millor fotografia. Havia estat nominada a sis óscars més: millor director, millor música original, millor direcció artística, millor muntatge i millor vestuari.

Comentari:

1. La pel·lícula ofereix la possibilitat de reflexionar sobre temes com la llibertat, el racisme, la fe o la redempció. També permet parlar de drets humans no respectats. **Cita i explica tres moments en què no es respecten els drets humans.**
2. Davant la manca de respecte dels drets dels indis, el pare Gabriel i el pare Mendoza tenen dos maneres diferents d'afrontar la situació. Explica quina és l'actitud de cadascun d'ells i els arguments que ens donen. Amb quina de les dues actituds estàs més d'acord?
3. Un dels moments més celebrats de la pel·lícula és la seqüència en què Rodrigo Mendoza segueix l'expedició jesuïta portant la seva espasa i la seva armadura. L'escena descriu de forma poètica i plàstica el camí de la redempció i el perdó. Intenta interpretar-ne el significat i explica també el seu final.
4. Afegeix un **comentari personal** dividit en dues parts: una anàlisi tècnica de la pel·lícula (música, treball dels actors, ambientació...) i la teva opinió sobre els missioners jesuïtes a l'Amèrica del segle XVIII.

Utilitza aquest mateix full per fer el teu comentari (darrere).

EL NAZISME (una pel·lícula: REBELDES DEL SWING)**FITXA TÈCNICA**

nom de la pel·lícula: Rebeldes del Swing (*The swing kids*)

direcció: Thomas Carter

país i any de producció: EUA, 1993 (110 ' aprox.)

protagonistes: Robert Sean Leonard, Christian Bale, Barbara Hershey, K. Branagh

argument: Hamburg, anys 30. Un nou moviment musical comença a estendre's entre els adolescents de la ciutat: el "swing". Dos amics estudiants d'enginyeria, Peter i Thomas, són clients habituals dels locals on es balla clandestinament aquesta música, ja que els nazis la consideren només música per a negres i jueus. En Peter és fill d'un prestigiós compositor que va morir per defensar les seves idees contràries al nazisme, mentre que en Thomas prové d'una família benestant que va votar Hitler en les eleccions que li van permetre pujar al poder. En Peter és obligat a entrar a les "Joventuts Hitlerianes" i en Thomas l'acompanya per amistat. Però en Peter és cada cop més conscient del perill que representen els nazis i, en canvi, en Thomas cada cop s'hi mostra més partidari.

- ◆ Si haguessis de donar un subtítol a la pel·lícula, quin seria?
- ◆ Analitzem alguns detalls de la producció: com qualificaries la interpretació dels protagonistes?
- ◆ Quina opinió et mereix l'ambientació? (l'acció se situa en un país, un ambient i un moment històric molt concret. Concreta'ls i explica si aconsegueixen traslladar-te a l'època descrita.)
- ◆ Et sembla que el tema tractat està ben plantejat? (relacions familiars i d'amistat + la influència que la política pot tenir entre els joves...)
- ◆ Intenta analitzar els mecanismes que utilitza la ideologia nazi per tal de manipular les actituds dels joves
- ◆ Intenta analitzar com es planteja el tema del suïcidi d'un dels protagonistes
- ◆ Intenta analitzar la importància que la música pot tenir entre el jovent
- ◆ Valora el visionat. Digues si t'ha agradat la pel·lícula i quines conclusions n'has pogut treure. D'altra banda, pots aprofitar aquest apartat per donar la teva opinió sobre el nazisme... Aquest darrer punt l'has de fer darrere d'aquest mateix full.

La situació a l'Amèrica Llatina (una pel·lícula: OSCAR ROMERO)**FITXA TÈCNICA****nom de la pel·lícula:** ROMERO**direcció:** John Duigan**música:** Gabriel Yared**país i any de producció:** EUA, 1989 (95 ' aprox.)**protagonistes:** Raul Julià, Richard Jordan, Ana Alicia, Eddie Velez, Harold Gould..

argument: L'any 1977, just abans de les eleccions presidencials a El Salvador, el candidat Ernesto Claramount promet al poble salvadorenc que el frau de les anteriors eleccions no tornarà a produir-se. Però és una falsa promesa, ja que és proclamat president electe el general Humberto, amb un atac de les forces militars als autobusos que transportaven pagesos de nuclis rurals quan anaven a votar. Això provocarà un aixecament popular i un seguit de manifestacions de protesta que són fortament represaliades per l'exèrcit del país. Enmig del conflicte, sorgeix la figura de monsenyor Óscar Romero, bisbe del San Salvador, el qual, a través de les seves homilies i accions diàries, va esdevenir la consciència crítica del país...

Busca la biografia d'Óscar Romero. Cal que indiquis clarament les seves dades biogràfiques, però també la seva vocació i el paper protagonista que va jugar en la història del país on va servir. Un cop feta aquesta petita investigació inicial, segueix atentament la pel·lícula i contesta aquestes breus preguntes:

- Quines eren les qüestions polítiques i socials més importants que separaven l'exèrcit dels líders populars?
- Descriu les diferències en l'estil i condicions de vida entre els membres de l'exèrcit, la burgesia i les classes populars (al camp i a ciutat)
- Com descriuries la postura que adoptaren els membres de l'Església Catòlica davant dels conflictes i la situació del país?
- Què saps de la teologia de l'alliberament?
- Algunes de les escenes dramàtiques tenen lloc en un abocador d'escombraries. Analitzen el simbolisme

- Quan i per què canvia l'actitud d'Óscar Romero? Com s'implica des d'aleshores en la lluita popular?

- En una escena especialment dramàtica, una persona coneguda de Romero li diu "*esperes que jo bategi el meu fill amb aquests indis?*". Podries interpretar el context i el significat d'aquesta sortida de to?

- Segons el mateix Romero, quin paper juguen els EUA en la guerra civil de El Salvador?

- Acaba aquesta fitxa amb una doble reflexió: la teva opinió sobre la pel·lícula (interpretació, ambientació, música, direcció...) i les teves conclusions sobre la vida i el significat de la figura d'Óscar Romero.

El Nazisme (una pel·lícula: El gran dictador)**FITXA TÈCNICA**

nom de la pel·lícula: El gran dictador (The great dictator)

direcció, producció i guió: Charles Chaplin

música: Meredith Wilson i Charles Chaplin

país i any de producció: EUA, 1940 (120 ' aprox.)

protagonistes: Charles Chaplin (el barber jueu / el dictador de Tomania), Paulette Goddard (Hannah), Jack Oakie (Benzino Napoloni), Reginald Gardiner (Schulz), Herny Daniel (Garbitsch), Billy Gilbert (Herring), Maurice Moscovitch (Senyor Jaeckel), Emma Dunn (Senyora Jaeckel), Bernard Gorcey (Senyor Mann).

Argument:

Un barber jueu que va combatre amb l'exèrcit de Tomania a la I Guerra Mundial torna a casa seva anys després de la fi del conflicte. Amnèsic a causa d'un accident d'avió, no recorda pràcticament res de la seva vida passada i no coneix la situació política actual del seu país: Adenoid Hynkel, un dictador feixista i racista, ha arribat al poder i ha iniciat una persecució del poble jueu, a qui considera responsable de la situació de crisi que viu el país. Paral·lelament, Hynkel i els seus col·laboradors han començat a preparar una ofensiva militar destinada a la conquesta de tot el món...

Observacions:

El gran dictador és la primera pel·lícula parlada de Charles Chaplin, i el film amb què aquest actor i director s'endinsa en els terrenys realistes i dramàtics que caracteritzaran bona part de la seva obra posterior. En aquest film, Chaplin s'enfronta a un dels temes més dramàtics i preocupants de l'època, l'auge dels règims totalitaris i l'expansió del feixisme a Europa. I ho fa des d'una postura ben clara, amb convicció i contundència, i amb una crítica ferotge a la ideologia feixista la qual cosa farà que, per exemple la pel·lícula fos prohibida a força països o que no es pogués estrenar a Espanya fins al 1976. Des del 1938 Chaplin havia "estudiat" el dictador alemany Adolf Hitler i va acabar definint un projecte cinematogràfic com a barreja de drama, comèdia i tragèdia, retratant la silueta grotesca i sinistra d'un home que es creu un superheroï i que pensa que només tenen valor la seva opinió i la seva paraula. Al final, Chaplin aconsegueix una brillant paròdia de totes i cadascuna de les idees polítiques, culturals, socials i econòmiques del nazisme, des de la superioritat de la raça germànica fins a la submissió incondicional de l'individu a la comunitat, passant per l'antimarxisme i l'antisemitisme.

Els personatges de ficció i la realitat històrica

Hynkel, el dictador de Tomania, és el viu retrat d'Adolf Hitler. Se'l representa com a un home egoista, infantil, insegur, incapaç de prendre decisions de cap mena i encara menys de governar un país: la bola del món amb la que juga en una de les escenes més conegudes i memorables del film explota, físicament i simbòlicament, a les seves mans. Però Hitler no és l'únic personatge de carn i os que va inspirar Chaplin: el dictador de Bactèria, Benzino Napoloni, està inspirat en el dictador feixista italià Benito Mussolini. Garbitsch (de l'anglès garbage: brossa), secretari de l'interior i ministre de propaganda de Hynkel, està inspirat en Joseph Paul Goebbels, ministre d'educació popular i propaganda del govern nazi, i el Mariscal Herring evoca el Mariscal Hermann Wilhelm Göring, responsable de les forces aèries i un dels màxims dirigents de la Gestapo, els serveis secrets alemanys. La creu gamada dels nazis, al mateix temps, apareix transformada en una doble creu aprofitant un joc de paraules anglosaxó que implica la idea d'estafar.

Un cop vista la pel·lícula i, havent llegit prèviament i atentament aquests anunciats, responeu-ne les qüestions. Cal que utilitzeu fulls vostres i que indiqueu correctament la pregunta que contesteu.

1. El gran dictador es constitueix en una crítica brutal del govern totalitari d'Adolf Hitler, i del seu règim nazi. Què en sabeu d'aquest règim? I del dictador? Apunteu aquí les línies principals de la seva política i valoreu el seu paper en l'esclat i el desenvolupament de la II Guerra Mundial.
2. Una de les principals línies d'acció del govern nazi va ser la persecució sistemàtica de les minories ètniques, especialment de gitanos i jueus, considerant aquests darrers com els responsables de tots els mals d'Alemanya i culpables dels excessos del capitalisme i de la difusió dels ideals liberals i socialistes. Investigueu els antecedents i l'origen de l'antisemitisme del règim d'Adolf Hitler i valoreu l'evolució d'aquest moviment racista i la seva situació actual.
3. La pel·lícula adopta des del principi una estructura dual, mostrant de manera paral·lela les activitats de Hynkel i els seus col·laboradors a la seu del govern i les dures condicions de vida del gueto jueu. Compareu i analitzeu les diferències més importants que s'estableixen entre els dos personatges protagonistes de la història, el dictador Hynkel i el barber jueu.
4. Abans del discurs final del barber jueu, el ministre de propaganda de Tomania, Garbitsch, pronuncia les següents paraules:
Avui dia, democràcia, llibertat i igualtat són paraules que embogeixen al poble. No hi ha cap nació que progressi amb aquestes idees, que l'aparten del camí de l'acció. Per això les hem abolit. En el futur cada home haurà de servir l'Estat amb absoluta obediència.
Comenteu aquesta afirmació en relació amb la ideologia i les idees polítiques del règim d'Adolf Hitler. Creieu que existeix en l'actualitat algun país regit per idees feixistes i antidemocràtiques? Raoneu la vostra resposta.
5. Aquest és un fragment del discurs final del barber jueu després de la invasió d'Ostelrich:
El camí de la vida pot ser lliure i bonic, però l'hem perdut. La cobdícia ha enverinat les ànimes, ha aixecat barreres d'odi, ens ha empès cap a la misèria i les matances. Hem progressat molt de pressa, però ens hem empresonat a nosaltres mateixos: el maquinisme que crea abundància ens deixa en la necessitat. El nostre coneixement ens ha fet cíncics, la nostra intel·ligència, durs i secs. Pensem massa i sentim molt poc. Més que màquines, necessitem humanitat, més que intel·ligència, tenir bondat i dolçor. Sense aquestes qualitats, la vida serà violenta, es perdrà tot
Valoreu aquesta afirmació en relació als esdeveniments històrics que retrata la pel·lícula. Creieu que es tracta d'un missatge optimista? Per què? Es pot considerar vigent i actual?
6. Feu una valoració final i global de la pel·lícula. Analitzeu-ne la seva qualitat, el seu missatge, la seva direcció i interpretació. Però analitzeu també la seva actualitat i vigència. Creieu que encara ara, és necessari recordar els fets històrics relacionats amb les guerres de la primera meitat del s. XX (I i II Guerra Mundial, Guerra Civil espanyola...)? Per què? Què en penseu de la ideologia nazi? Encara hi ha seguidors d'aquest moviment? Què en penseu?...

La música i l'educació (una pel·lícula: Los chicos del coro)**FITXA TÈCNICA**

nom de la pel·lícula: Los chicos del coro (*les choristes*)

direcció: Christophe Barratier

guió: Christophe Barratier i Philippe Lopes Cuval, inspirant-se en la pel·lícula “*La cage aux rossignols*” de Jean Dreville (1945)

producció: Arthur Cohn, Nicolas Mauvernay i Jacques Perrin

música: Bruno Coulais (amb partitures del propi director)

país i any de producció: França – Suïssa – Alemanya , 2004 (95 ‘ aprox.)

protagonistes: Gerard Jugnot (Clément Mathieu), François Berleand (Rachin), Jean-Baptiste Maunier (Pierre Morhange de nen), Jacques Perrin (Pierre Morhange adult), Kad Merad (Chabert), Marie Bunel (Violette Morhange), Philippe Du Janerand (Langlois), Jean-Paul Bonnaire (Maxence), Maxence Perrin (Pepinot de nen), Didier Flamant (Pepinot adult), Carole Weiss (la comtessa).

Argument:

França 1949. Clément Mathieu, professor de música, arriba a un centre educatiu de Protecció de Menors conegut com “El fons de l'Estany”. El director Rachin, sempre empipat i irascible, basa la seva pedagogia en “l'acció – reacció”. En aquest clima de càstigs, el diàleg amb els nois és impossible. No obstant això, Mathieu dona un gir a la situació amb el seu caràcter comprensiu i el seu sentit de l'humor. A través de la música anirà formant un cor que poc a poc anirà transformant els joves i el clima del centre. Però un dia quan tots són fora, es declara un incendi a l'escola. No hi ha víctimes, però Mathieu és acusat de negligència i acomiadat. En el moment de pujar a l'autobús, duu a la mà el petit Pepinot. Serà l'adult qui, anys més tard, ens contarà aquesta vella història.

Després d'haver vist la pel·lícula, llegeix aquestes preguntes i contesta raonadament:

1. Quin paper et sembla que juga la música en la trama de la pel·lícula? Raona àmpliament la teva resposta.
2. Analitza el canvi d'actitud de l'alumne *Pierre Morhange*
3. Intenta descriure els mètodes que utilitza el professor *Clément Mathieu* en el seu tracte amb els nens i raona perquè acaba guanyant la seva confiança
4. Per què et sembla que els mètodes del director *Rachin* no són efectius?
5. Digues què t'ha semblant el paper dels joves actors que protagonitzen el film
6. Com analitzaries el treball que ha fet l'actor *Gerard Jugnot* en el paper de professor *Mathieu*?
7. Quina opinió general et mereix la pel·lícula?

Comença a respondre les preguntes darrere d'aquest mateix full. Vigila les faltes d'ortografia.